
Szüret

Henzler Anna

Nyíregyházi Főiskola
Képi ábrázolás, harmadik évfolyam

Ferenczy Zsolt, DLA

A szüret kifejezésünket legtöbbször pozitív mondatkörnyezetben használjuk. A szüret, mindig valamilyen munkafolyamatnak a gyümölcsöző betakarítását jelenti. Ezt, az elsősorban bor készítéshez kötődő fogalmunk kiterjedt értelmét használtam munkám címéhez. Egyfajta folyamatos szüretnek vagyunk tanúi az iparosított termelésnek köszönhetően. A szürethez kötődő multság, és népi hagyományok egyértelműen közvetítették a befektetett munka és megtérült eredmény fölötti elégedettséget, ami ma már alig-alig létezik. Sőt mi több, a szüreti multság is turisztikai attrakciónak számít inkább mint egy folyamat lezárását hivatott ünnepségnek. Szüretelni könnyű, ám eljutni a szüretig nehéz fizikai munkát, a törődést és hozzáértést sejtet. A szüret szavunk pozitív jelentéstartalma a képeim által pejoratívabb köntösben jelenik meg. Kultúránk modern szüret fogalma egy folytonos állapot kifejezése inkább, mint ünneplésre méltó esemény megfogalmazása.. A modernizáció eszköztára, feltárta előttünk a „Terülj terülj asztalkám” utópiáját, ezek a már nem is olyan újszerű termelési metódusok féktelen fogyasztásra ösztönöznek bennünket. Munkánk gyümölcsét céges bulikon ünnepeljük, éves kimutatások statisztikáiként tetszelgünk magunknak és amit a szüreti multság jelképezett anno, azzal már csak dekoratív elemként találkozunk az utazási magazinokban. Tehát a szüret fogalma új jelentésekkel bővült.

A hagyományos világképben, paprika és paradicsom csak a nyári nap eredménye volt, télen be kellett érni a savanyúságokkal és a különféle befőttekkel.

Ám korunk embere, dinnyét vehet decemberben és “friss kerti” műanyagdobozos eper közül válogathat magának. Álomszerűen szép formák és színek pompája tárul elé a zöldség osztályon az év minden napján. Hogyan lehetséges ez? Nem keressük rá a választ, mert az egészséges életmód alapja a zöldség és gyümölcs, fejünkben zsong a szlogen, hogy együnk napi háromszor nyers zöldséget és nem kérdőjelezzük meg, milyen módszerben valósul ez meg. Pár éve a bio és fair trade termékek tért nyertek ugyan, de a kereskedelem folyamatai saját malmukra hajtják ezeket a címkéket is a drágább eladhatóság reményében. Képeimen bemutatom, azokat a helyzeteket, szerkezeteket amikben a növényeink fejlődnek és a költség hatékonyság érdekében ontják magukból a beérett terményeket. Az se baj, ha nem teljesen érettek még, számtalan módja van annak is, hogyan lehet utólag gyorsítani az érési folyamatot. Ezek a szerkezetek, számunkra felismerhetetlen állapotban ábrázolják a zöldségeket. Hiszen a jól berögződött elképzelésünk van arról, miként érik be a termés a kertekben. Napot képzelünk, kártevő bogarakat, seregét ellen madárijesztőt, gondoskodó kezeket. Semmi esetre sem jutna eszünkben, hogy virágok nőhetnek óriás raktárpületek gyomrában a sötétben, egy szabályozott rendszerben, ahol minden feltétel adott, ám semmi sem valós. Adalékok, kiszámolt százalékok állandó pára tartalom és megfelelő mennyiség mindenből, egy tisztán a logikán alapuló rendszerezés eredményei. Számomra ez egy olyan disztópia felé mutat, ahol a városi ember termékké válik, és a diszharmóniája a környezettel emlékképpé formálja a hagyományainkat. Ezt a termelési folyamatot maga a társadalom állítja elő, egyszerűen “éhségünk” és rendszerező kedvünk felfalja természetes környezetünket. Ezt persze nem egyedül az élelmezésünkre vonatkoztatva értem, hanem úgy is, hogy a szociális viszonyrendszerünk és a városiasodott életvitelünk miatt megszületik egy kollektív rendszer, amelyben kivárni a folyamatokat és számolni a véletlennel megengedhetetlen. Nem ember és természet viszonyát vizsgálom a képeimmel, hanem a tervezettség elemeit keresem, olyan elemeket amik túlmutatnak a jelen funkciójukon, és szimbóliként működnek tovább. A társadalom megfogalmazza és vizualizálja saját magát. Fő kérdéseim inkább a tervezettség köré fonódnak, hiszen a tervezettség rendszerezettséget szül és összefonódott az életünkkel, ám mégis ellentmondásban áll vele.

A képeket kellemes színekkel festettem meg, mivel ezeknek a növényeknek a látványa meglehetősen ínycsiklandó, sőt sokszor még szebb mint amit a szabad ég alatt termelünk meg. Kellemes a hatása is, hiszen kinek ne lenne kedve minden nap olyan gyümölcsöt fogyasztania amit csak megkíván, arról a késztermék halmazáról nem is beszélve, aminek alapanyagait ezek a növények képezik. Ám képeimen a felismerhetőség már nem ilyen egyszerű, hiszen nem pusztán a reprezentáció volt a célom. Ezeken a zöldségeken, gyümölcsökön nincs feltüntetve

csak az honnan származnak, azt hogyan fejlődtek, és közben milyen anyagokkal kezelték őket hallgatás homálya fedi. Amikor valami hasznos a számunkra, mint egy bio élelmiszer, nagybetűkkel, kiemelve hirdetik bármilyen kis felületen. Azt a negatív hatást amiért a bio élelmiszereket ilyen harsányan lehet hirdetni sehol nem tüntetik fel. Azt, hogy ez hova vezethet, pláne nem. Hiszen ez a “tervgazdálkodás”, ilyen mértékű rendszerezettség, dominó effektusban dőlhet össze, ha egy láncszeme megbomlik. Ennek a rendszerezett termelésnek két fő láncszeme van, egy első pontja a magok és végpontja a fogyasztó. Ami közötté történik láthatatlan. Gyakorlatilag ez egy színdarab, melyben a szereplők elpróbálják, hogyan fognak élni egy esetleges világégés után. Esetünkben ellentmondásos, hogy mi okozhatja színdarabunk drámáját, hiszen pontosan ezzel a “gyakorlattel” indítjuk el a visszavonhatatlan csattanót. Képeimen ezért az egyszerűségekre törekedtem, annyi minimális információt árulok csak el, ami éppen szükséges a látvány megértéséhez. Ha ezeket az egyszerű, szinte képletszerű ábrákat a zöldségeink, gyümölcsjeink csomagolásán feltüntetnénk, érthetővé válna mindenkinek a folyamat ami a kezdő és végső pont között láthatatlanul végbemegy. A késztermékeinken is fel kell tüntetni, hogy milyen adalékanyagokat használtak fel a tartósításhoz, ezek jól kitalált kódok, amik néha kevésbé, néha igazán veszélyes anyagokról árulkodnak. Aki ismeri a kódok leolvasásához szükséges kulcsot hasznos információk birtokosa lesz. Egyelőre azonban a növényeinken nem tüntetünk fel semmit sem, a származáson kívül. Ez a felismerhetetlenség vezérelt, hogy a növényeket amik a leegyszerűsített rendszereimben nőnek, szintén alig értelmezhetően fogalmazzam meg. Épp hogy érzeti, hogy ezek valamiféle organizmusok. Több kis képet választottam mivel ezeknek az amorf termelési eszközöknek is számtalan formájára bukkantam kutakodásaim során és mert a tömegtermelést rendezettségét is így tudtam érvényrejuttatni.

Szüretelni, annyit jelent rendszeremben, mint folyamatosan befektetett energia nélkül ünnepleni. Habzsolni. A hétköznapi jelentését felruháztam és ezt reprezentálják a képeim. Az artikulálatlan telhetetlenség következtében kialakult, mereven a rendszerek kombinációjában újra fogalmazódó társadalmunkat.

